

מאת: אגדת חז"ל בעיבוד דבורה עומר
 איורים: יעל אלברט
 הוצאה: מודן
 קבוצת גיל: גנים בוגרים

המחשה

הכיר להם את הדמויות והתקופה
 סיפור "התבלין החסר" מבוסס על סיפור תלמודי. בנוסף למסר היפה הטמון בו, הסיפור מפגיש את הילדים עם דמות מופת ידועה מהמקורות, ר' יהודה הנשיא, ועם קיסר רומא. לפני שאת קוראת את הסיפור עם הילדים רצוי להכיר להם את הדמויות והתקופה. את והסייעת תוכלו ללבוש בגדים מתקופת המשנה ולהציג את עצמכם כדמויות מהסיפור, תוך ציון מיהם ר' יהודה הנשיא ואנטונינוס, מה אפיין את התקופה ההיסטורית ופרטים נוספים שיכניסו את הילדים לאווירה.

המחשה

כדאי לעודד את הילדים להמחז את הסיפור
 כדאי לעודד את הילדים להמחז את הסיפור, באופן חופשי במשחק שלהם וכחצה פורמלית בפני הקבוצה (ואולי גם ההורים!). דאגו לזמינות של תחפושות ואביזרים שקשורים לסיפור ולתקופה. אפשר לעטוף את הראש של ר' יהודה הנשיא במגבת גדולה ולהלביש את "אנטונינוס" בסדין בצורה של טוגה רומית. אל תשכחו את התלמידים של ר' יהודה הנשיא ובני משפחתו, והאנשים הרבים שמתלווים לקיסר בביקור.

שיחה

תבלין אינו רק משהו שטועמים או מריחים
ר' יהודה הנשיא מסביר לקיסר כי תבלין אינו רק משהו שטועמים או מריחים. אין להניח שכל ילדי הגן, בעיקר
הצעירים שביניהם, יבינו את המשמעות המטאפורית של "התבלין". רצוי לחשוב כיצד את מסבירה את המסר של
הסיפור בצורה שמותאמת להבנתם של כל הילדים.

ציצה

לכל ילד וכל משפחה "תבלין" מיוחד
לכל ילד וכל משפחה "תבלין" מיוחד, אשר מוסיף להם טעם וריח ומבדיל אותם ואת אורחות חייהם מאחרים.
בעקבות הסיפור תוכלו לשוחח עם הילדים על האופן שבו המשפחות שלהם מציינות את השבת. אפשר להזמין
את ההורים והילדים להכין ציורים של "השבת שלנו" ולהציג אותם בתערוכה בגן.

קריאה

תוך כדי קריאת הסיפור אפשר להזמין את הילדים לחפש את הסוס והעז באיורים
תוך כדי קריאת הסיפור אפשר להזמין את הילדים לחפש את הסוס והעז באיורים. מה הם עושים לאורך
הסיפור? הבעות הפנים שלהם רומזות על המחשבות שלהם. אילו היו החיות יכולות לדבר, מה לדעתכם הן היו
חושבות על "התבלין החסר"?

הגינה

אפשר לעיין יחד באיורים אשר מתארים את שולחן השבת
אפשר לעיין יחד באיורים אשר מתארים את שולחן השבת של ר' יהודה הנשיא ולשוחח עם הילדים: מה ילדי
הגן אוכלים בשבת, האם יש להם מאכלים אהובים שלרוב אינם אוכלים ביום חול (אולי מרק מיוחד, ג'חנון,
פנקייקים, דג, עוגות...)? האם צורת הארוחה שונה בשבת: פותחים שולחן גדול, פורסים מפה, אולי יוצאים
לפיקניק בחיק הטבע?

אפשר להזמין את הילדים וההורים לשלוח תיעוד של החוויות המשפחתיות
אפשר להזמין את הילדים וההורים לשלוח תיעוד של החוויות המשפחתיות ומתכונים להכנת מאכלי שבת
אהובים, וליצור ספר מתכוני "תבליני שבת הרבים" של קהילת הגן.

לשתול גינת תבלינים בחצר הגן
אפשר לשתול גינת תבלינים בחצר הגן, או להכין עם הילדים תערובות תבלינים לשימוש בטקס הבדלה או
לבישום ארון הבגדים.

לחפש את בית שערים וציפורי באטלס או באינטרנט
רבי יהודה הנשיא התגורר בבית שערים ובציפורי שבגליל התחתון. תוכלו לחפש את בית שערים וציפורי באטלס
או באינטרנט, להראות לילדים תמונות מגילויים ארכיאולוגיים מתקופת המשנה. אפשר גם לקשט פינה בחדר
עם תפאורה שמתאימה לזמן ולמקום. גנים שנמצאים באזור אולי תוכלו לבקר בעצמכם ולשלוח לנו תמונות!

להזמין את ההורים לסדנא בנושא השבת
הסיפור הוא הזדמנות להזמין את ההורים לסדנא בנושא השבת או לקבלת שבת משותפת להורים וילדים. אפשר
לבקש מההורים להביא מאכלי שבת ולשתף זה את זה במגוון הטעמים המיוחדים של השבת!

השקצה

מגוון רעיונות שונים של גננות, לציון יום שישי כיום מיוחד במינו בגן שלהן
מגוון רעיונות שונים של גננות, לציון יום שישי כיום מיוחד במינו בגן שלהן:

- *ארגון שונה של הסביבה הפיזית של הגן
- *אפיית חלות או עוגה
- *ארוחת עשר מיוחדת וחגיגת
- *משחקים שונים, בהם משחקים רק ביום שישי
- *כלי שולחן מיוחדים ותחפושות שמעודדים שילוב "ארוחת שבת" בפינת הבית
- *"בגדי שבת" לבובות בפניה למשחק סוציו-דרמטי
- *חלוקת ילדי הגן ל"מארחים" ו"מתארחים", במקום אבא ואמא של שבת
- *הכנת שירון של שירי שבת של הגן, כולל פיוטים וניגונים
- *קלסר "השבת שלנו" עם ציון "התבלין המיוחד" של כל משפחה, אשר נמסר כל שבוע לילד אחר למילוי ומוחזר
- לגן ביום ראשון
- *אירוח ילדי גן צמוד לקבלת שבת

שיחה

תמונות מספרות סיפור

תמונות מספרות סיפור: אפשר להתבונן יחד באיורים המלווים את הסיפור. חפשו את הסוס והעז. מה הם עושים לאורך הסיפור? הבעות הפנים שלהם רומזות על המחשבות שלהם. אילו היו החיות יכולות לדבר, מה לדעתכם הן היו חושבות על "התבלין החסר"?

שיחה

מה התבלין המיוחד שלכם?

מה התבלין המיוחד שלכם? תוכלו לשוחח ביחד, מה מוסיף למשפחה שלכם טעם וריח? איך אתם מציינים את השבת, את החגים, את זמן המשפחה? אפשר להכין עם ילדיכם אלבום תמונות וציורים של "השבת שלנו", ובו תציינו את האנשים והדברים המיוחדים בשבת שלכם.

המחשה

פעם, לפני שנים רבות
פעם, לפני שנים רבות: כדאי להסב את תשומת לב הילדים לצורת לבוש ולנוף הגלילי באיורים שמלווים את הסיפור, ומאפיינים את תקופת המשנה. תוכלו להשוות בין בגדי רבי יהודה הנשיא לאלה של אנטונינוס הרומאי. בהשראת הסיפור אפשר להתחפש, ואם תרצו לפרוס מפה, לערוך שולחן, ויחד להמחזי את העלילה.

בשול

על טעם וריח...
על טעם וריח: תוכלו להכין תערובות תבלינים לשימוש בטקס הבדלה או לבישום ארון הבגדים. תנו לילדיכם לבחור תבלינים עם ריחות נעימים להם (למשל, מקלות קינמון או ציפורן). מכניסים את התבלינים לשקית בד קטנה, מהדקים, מקשטים ומריחים והרי לכם שקית בשמים מעשה ידיכם.

הגינה

מי שבא ברוך הבא!
מי שבא ברוך הבא! האם גם אתם, כמו רבי יהודה ואנטונינוס, אוהבים לארח ולהתארח בשבת? ילדים רבים נהנים להשתתף בהכנות לקראת בואם של אורחים. הם יכולים להכין שלט "ברוכים הבאים" לכניסה, לעזור לערוך את השולחן, לסייע במטבח או לקשט את השולחן בציורים מיוחדים לכל אחד מהסועדים.

לצאת החוצה

ביקור בגליל
ביקור בגליל: ידוע לנו כי רבי יהודה הנשיא התגורר בבית שערים ובציפורי שבגליל התחתון. תוכלו לחפש את בית שערים וציפורי באטלס או באינטרנט, להראות לילדים תמונות מגילויים ארכיאולוגיים מתקופת המשנה ולערוך "ביקור וירטואלי" בגנים הלאומיים במקומות אלו. אם יזדמן לכם כדאי לצאת לטיול משפחתי ולבקר בעצמכם!

עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה www.pjisrael.org